

การวิเคราะห์องค์ประกอบแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Factor Analysis of Motivation in Choosing a Bachelor Degree from Rajabhat Maha Sarakham University

รตวรรณ ประวิรัตน์¹, สมบัติ ท้ายเรือคำ²

Ratawan Prawirat¹, Sombat Tayraukham²

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2) เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจและวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำนวน 1,540 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ จำนวน 560 คน และกลุ่มที่ 2 ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน จำนวน 980 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเรื่องแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ค่าความตรงของแบบสอบถาม (IOC) เท่ากับ .67 ถึง 1.00 ค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ .208 ถึง .889 ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .973 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์สถิติพื้นฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผลการวิจัย พบว่า

1. องค์ประกอบแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ ด้านสภาพแวดล้อมและการบริการ ด้านการประชาสัมพันธ์และค่านิยม ด้านหลักสูตร ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน และด้านอาจารย์ผู้สอน

2. ระดับแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามในภาพรวมอยู่ในระดับสูง และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงว่า โมเดลมีความตรงเชิงโครงสร้าง

คำสำคัญ : การวิเคราะห์องค์ประกอบ, แรงจูงใจ, การเลือกเรียนระดับปริญญาตรี

¹ นิสิตระดับปริญญาโท วิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² รองศาสตราจารย์, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ M.Ed. Candidate in Educational Research and Evaluation, Faculty of Education, Mahasarakham University.

² Associate Professor, Faculty of Education, Mahasarakham University.

Abstract

Factor analysis was employed to assist in identifying the motivational factors of over 1000 students in their selection of a particular university. More specifically, the purposes of this research were to: 1) study factor analysis motivational elements used in choosing a bachelor degree from Maha Sarakham University 2) to study motivation levels and analyze the determinants of motivation in choosing a bachelor degree from Rajabhat Maha Sarakham University. The sample of 1540 were first year students in Rajabhat Maha Sarakham University; they were divided into 2 groups: group 1 had 560 persons and was used to analyze the Exploratory Factor Analysis (EFA) the second group was used to analyze the Confirmatory Factor Analysis (CFA) of 980 persons.

A stratified random sampling technique was used. The research instrument was a questionnaire inquiring about the motivation for choosing a bachelor's degree from Rajabhat Maha Sarakham University. Content validity (IOC) was .67 to 1.00 ; the discriminative power was .208 to .889, the reliability of the questionnaire was .973, and data were analyzed by basic statistical analysis, Exploratory Factor Analysis and Confirmatory Factor Analysis. The research showed

1. Elements of motivation for choosing the bachelor's degree from Rajabhat Maha Sarakham University consisted of 6 components: environment and service, public relations and values, image of the university, curriculum, media and learning materials, and teachers.

2. Level of motivation in choosing a bachelor's degree of Rajabhat Maha Sarakham University as a whole is high. Confirmatory Factor Analysis revealed that the model was consistent with empirical data showing that the model was structurally consistent.

Keywords : Factor Analysis, Motivation, choosing a bachelor's degree.

บทนำ

การศึกษาระดับอุดมศึกษามีเป้าหมายในการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการสร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีความรู้มีความคิดสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและมีความทันสมัยต่อกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน รวมถึงมีคุณธรรมและจิตสำนึกต่อสังคม ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จทางด้านการศึกษาในระดับสูงได้ก็คือนักเรียนจะต้องมีแรงจูงใจในการเรียนต่อในระดับสูงขึ้นไป แรงจูงใจเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมต่างกันและยังทำให้เกิดความ

พร้อมที่จะทำให้นักเรียนเต็มอกเต็มใจที่จะเรียนและเป็นแรงผลักดันให้นักเรียนมีสถานะที่สูงขึ้นมีความรับผิดชอบ มีความต้องการความสำเร็จสูงโดยเฉพาะความต้องการสัมฤทธิ์ผล (Need of achievement) เป็นแรงขับเพื่อที่จะทำให้งานที่จะทำประสบความสำเร็จที่สุด เป็นแรงขับเพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จ หรือเป็นแรงจูงใจกระทำให้สิ่งใดให้มีคุณค่ามีประสิทธิภาพกว่า และประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย (จำรูญ เทียมธรรม. 2546) ซึ่งนักวิชาการหลายท่านได้วิเคราะห์เหตุจูงใจในการศึกษาต่อและแสดงข้อคิดเห็นว่าแรงจูงใจในการศึกษาของแต่ละบุคคลในแต่ละระดับจะแตกต่างกันตามวัย ฐานะ

โอกาสและปัจจัยอื่น ๆ อีกหลายด้าน (ทิพย์วรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา. 2526) ส่วนหนึ่งมาจากความต้องการของผู้เรียน ส่วนหนึ่งมาจากค่านิยมในปริญญา (พจน์ สะเพียรชัย. 2542) รวมทั้งด้านอาชีพและความรู้เพื่อจะได้หางานง่ายขึ้น ประกอบอาชีพได้ดีขึ้น (ปฐม นิคมานนท์. 2528)

มหาวิทยาลัยมีบทบาทในการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองผู้เรียนและดึงดูดให้ผู้ต้องการเข้ามาศึกษาในสถาบันให้ได้มากที่สุดด้วยเหตุนี้จึงทำให้มหาวิทยาลัยต่าง ๆ เกิดการแข่งขันแย่งชิงส่วนแบ่งทางการตลาดในระดับอุดมศึกษามหาวิทยาลัยทุกแห่งต้องการเป็นมหาวิทยาลัยในฝันของนักเรียน โดยได้ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสถาบันอย่างเข้มข้น เช่น การจัดอันดับวิชาการความเป็นเลิศทางการเรียนการสอน ด้านผลงานวิจัย ด้านความทันสมัยของเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อนำเสนอภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยและเพื่อสร้างการรับรู้แก่นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ผู้ปกครองและครูแนะแนวอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งมหาวิทยาลัยยังได้จัดให้มีหน่วยงานที่มีหน้าที่สำรวจความต้องการและทำการวิจัยการรับรู้ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยด้านต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลาเพื่อเป็นการสร้างแนวทางการวางแผนการตลาดในอนาคต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามก็เช่นเดียวกัน มีการประชาสัมพันธ์เพื่อดึงดูดนักศึกษาให้เกิดความเชื่อมั่นและสนใจที่จะเข้ามาเรียนในสถาบัน ทั้งนี้การที่มีนักเรียนที่สนใจจะศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามจำนวนมาก จะทำให้มหาวิทยาลัยมีโอกาสที่จะได้นักศึกษาที่มีศักยภาพ ความมุ่งมั่น มีแรงบันดาลใจในการเรียนสูง และคนกลุ่มนี้จะเป็นเสมือนวัตถุดิบที่มีคุณภาพและจะกลายเป็นผลผลิตที่มีคุณภาพสูง ซึ่งจะส่งผลต่อการสร้างชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยในอนาคตได้

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ขึ้น เพื่อให้สามารถทราบถึงความคิดเห็นและแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือกเรียนในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ทั้งนี้ผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้จะนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการประชาสัมพันธ์การให้ข้อมูลข่าวสารของมหาวิทยาลัย และเป็นแนวทางในการแนะแนวเพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจและตัดสินใจเลือกเรียนต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามเพื่อให้มหาวิทยาลัยบรรลุตามเป้าหมายต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจและวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

วิธีการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1,540 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ

1. กลุ่มตัวอย่างที่ 1 ใช้สำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA) เพื่อหาจำนวนองค์ประกอบแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำนวน 560 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ 2 ใช้สำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) เพื่อใช้สำหรับทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนขององค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจกับข้อมูลเชิงประจักษ์ จำนวน 980 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม เรื่อง แรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มีลักษณะเป็น มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ตามแบบลิเคิร์ท วิธีดำเนินการ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้สังเคราะห์องค์ประกอบแรงจูงใจ

2. เขียนนิยามศัพท์เฉพาะ จากนิยามศัพท์ที่เฉพาะนำมาสร้างข้อคำถามเพื่อใช้ในการวัดแรงจูงใจ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท จำนวน 80 ข้อ

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่อประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะ จากนั้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา ความชัดเจนของข้อความและความถูกต้องเหมาะสมของภาษาที่ใช้ตามที่นิยามไว้

4. นำผลการพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พิจารณาคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ตั้งแต่ .67 ถึง 1.00 ข้อคำถามที่ใช้ได้ตามเกณฑ์การพิจารณา 80 ข้อ

5. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้เครื่องมือกับนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำนวน 85 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม

6. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของแต่ละข้อกับคะแนนรวม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน โดยใช้เกณฑ์พิจารณาข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.183 ถึง 1.00 (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2553) พบว่าผ่านเกณฑ์ทุกข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .208 ถึง

.889 และนำข้อคำถามที่คัดเลือกไว้มาหาความเที่ยงด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .973 คัดเลือกข้อคำถามไว้ 56 ข้อ แล้วจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น โดยใช้สถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)

2. วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลองค์ประกอบแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามด้วยการคำนวณ หาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนระหว่างข้อคำถามทั้งหมด โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อให้ทราบลักษณะความสัมพันธ์ของตัวแปร สำหรับใช้พิจารณาความเหมาะสมของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปร โดยพิจารณาค่า KMO and Bartlett's Test ได้ค่าBarrett's Test เท่ากับ 22129.231 และค่า KMO เท่ากับ .973

3. วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) เพื่อหาองค์ประกอบแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

4. วิเคราะห์ระดับแรงจูงใจในการเลือกเรียนเพื่อทราบระดับแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

5. วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) เพื่อทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) พบว่า เมื่อพิจารณาค่าไอเกน (Eigenvalue) ซึ่งเป็นผลรวมกำลังสองของสัมประสิทธิ์ขององค์ประกอบในแต่ละองค์ประกอบที่มีค่ามากกว่า 1 มีองค์ประกอบทั้งหมด 7 องค์ประกอบ จากการหมุนแกนองค์

ประกอบ (Rotation) แต่มี 1 องค์ประกอบมีข้อคำถามไม่ถึง 3 ข้อ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่ไม่ชัดเจน จึงได้องค์ประกอบใหม่ 6 องค์ประกอบ จำนวน 46 ตัวแปร ค่า Community (h^2) มีค่าตั้งแต่ .513 ถึง .716 และทำการตั้งชื่อองค์ประกอบใหม่ ค่า Eigenvalues = 60.447% ดังตาราง 1-3

ตาราง 1 ค่า Community (h^2)

ข้อ	Community	ข้อ	Community	ข้อ	Community	ข้อ	Community
1	.673	15	.549	29	.619	43	.581
2	.671	16	.611	30	.587	44	.590
3	.615	17	.571	31	.591	45	.663
4	.634	18	.593	32	.655	46	.650
5	.562	19	.609	33	.642	47	.690
6	.566	20	.646	34	.606	48	.709
7	.513	21	.645	35	.541	49	.627
8	.564	22	.645	36	.564	50	.609
9	.595	23	.619	37	.579	51	.649
10	.582	24	.674	38	.694	52	.676
11	.590	25	.666	39	.670	53	.716
12	.560	26	.657	40	.695	54	.710
13	.566	27	.631	41	.589	55	.694
14	.610	28	.661	42	.594	56	.652

ตาราง 2 การหมุนแกนองค์ประกอบ (Rotation)

ข้อ	องค์ประกอบ					
	1	2	3	4	5	6
1				.702		
2				.701		
3				.580		
4				.669		
5				.545		
6				.572		
7				.476		
9			.575			
11			.703			

ข้อ	องค์ประกอบ					
	1	2	3	4	5	6
12			.582			
13			.528			
14			.655			
15						.318
18						.525
19						.539
20						.634
21						.710
22					.540	
23					.527	
24					.637	
25					.638	
26					.557	
27					.527	
28					.557	
30	.505					
31	.532					
32	.544					
33	.572					
34	.603					
35	.574					
36	.574					
37	.652					
38	.702					
39	.723					
40	.726					
41	.618					
42	.525					
45		.499				
49		.493				
50		.637				
51		.715				
52		.754				
53		.741				
54		.757				
55		.750				
56		.712				

ตาราง 3 การตั้งชื่อองค์ประกอบ

องค์ประกอบ	ชื่อองค์ประกอบ	ข้อคำถามข้อที่	จำนวน
1	ด้านสภาพแวดล้อมและการบริการ	30-42	13
2	ด้านการประชาสัมพันธ์และค่านิยม	45, 49-56	9
3	ด้านหลักสูตร	9, 11-14	5
4	ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน	1-7	7
5	ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย	22-28	7
6	ด้านอาจารย์ผู้สอน	15, 18-21	5
	รวมจำนวนตัวแปร		46
	Eigenvalues = 60.447%		

2. ผลการศึกษาระดับแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่า ระดับแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.714 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับสูงทุกด้าน โดยด้านหลักสูตรอยู่ในระดับสูงสุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.897 รองลงมาได้แก่ ด้าน

อาจารย์ผู้สอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.884 ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.841 ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.686 ด้านสภาพแวดล้อมและการบริการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.639 ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการประชาสัมพันธ์และค่านิยม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.546 ดังตาราง 4

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

แรงจูงใจ	X	S	ความหมาย
ด้านสภาพแวดล้อมและการบริการ	3.639	0.684	สูง
ด้านการประชาสัมพันธ์และค่านิยม	3.546	0.828	สูง
ด้านหลักสูตร	3.897	0.601	สูง
ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน	3.841	0.617	สูง
ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย	3.686	0.700	สูง
ด้านอาจารย์ผู้สอน	3.884	0.621	สูง
รวม	3.714	0.587	สูง

3. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบทั้ง 6 ด้าน มีค่าเป็นบวก มีค่าตั้งแต่ 0.837 ถึง 0.929 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกค่า โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบเรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ด้านหลักสูตร ด้านสภาพแวดล้อม

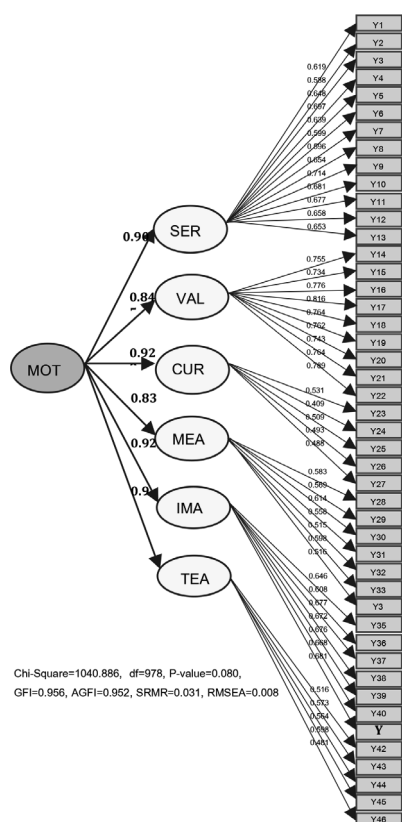
และการบริการ ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการประชาสัมพันธ์และค่านิยม และด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน น้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.929, 0.928, 0.909, 0.900, 0.845 และ 0.837 ตามลำดับ มีดัชนีวัดระดับความกลมกลืนระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ได้ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ

1040.886 มีดัชนีวัดระดับความน่าจะเป็น (P-value) เท่ากับ 0.080 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 978 ค่า GFI เท่ากับ 0.956 ค่า AGFI เท่ากับ 0.952 ค่า

SRMR เท่ากับ 0.031 ค่า RMSEA เท่ากับ 0.008 แสดงว่า โมเดลมีความตรงเชิงโครงสร้าง ดังตาราง 5 และภาพประกอบ 1

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA)

องค์ประกอบ	น้ำหนักองค์ประกอบ	R ²	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ
องค์ประกอบที่ 1 ด้านสภาพแวดล้อมและการบริการ (SER)	0.909	0.826	0.768
องค์ประกอบที่ 2 ด้านการประชาสัมพันธ์และค่านิยม (VAL)	0.845	0.714	0.784
องค์ประกอบที่ 3 ด้านหลักสูตร (CUR)	0.928	0.861	0.776
องค์ประกอบที่ 4 ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน (MEA)	0.837	0.700	0.777
องค์ประกอบที่ 5 ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย (IMA)	0.929	0.862	0.836
องค์ประกอบที่ 6 ด้านอาจารย์ผู้สอน (TEA)	0.900	0.810	0.900
$\chi^2 = 1040.886$ df = 978 P-value = 0.080			
GFI = 0.956 AGFI = 0.952 SRMR = 0.031 RMSEA = 0.008			

ภาพประกอบ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่ปรับแก้

อภิปรายผล

การวิเคราะห์องค์ประกอบแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่า มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมและการบริการด้านการประชาสัมพันธ์และค่านิยม ด้านหลักสูตร ด้านภาพลักษณ์มหาวิทยาลัย ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน และด้านอาจารย์ผู้สอน มีระดับแรงจูงใจในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้เนื่องจากแรงจูงใจที่ทำให้นักศึกษาเลือกเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นหลักสูตรที่ตรงตามความต้องการและหลากหลายเป็นสถาบัน การศึกษาที่มีชื่อเสียง อาจารย์ผู้สอนมีคุณภาพและมีคุณวุฒิสูง มีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัย มีอาคารสถานที่ใหญ่โตมีสภาพแวดล้อมและสวัสดิการที่ดี ค่าเทอมหรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ มีความเหมาะสม ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นตัวกระตุ้นหรือเป็นสิ่งที่เร้าที่ชักนำให้เกิดความต้องการและตัดสินใจเลือกเข้าเรียน สอดคล้องกับวันวิสาข์ แก้วสมบูรณ์ (2556) ได้กล่าวไว้ว่า แรงจูงใจที่ให้นักศึกษาเข้าศึกษาต่อขึ้นขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ด้าน

ความครบถ้วนของสถานศึกษา เช่น มีหลักสูตรตรงตามความต้องการของนักศึกษา มีอุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย เป็นสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียง อาจารย์ที่สอนมีคุณภาพมีการทดลองการปฏิบัติงานหรือมีการฝึกปฏิบัติงานจริง มีอาคารสถานที่ที่สะดวกสบายมีสวัสดิการต่าง ๆ ด้านค่าจัดการศึกษา เช่น ค่าเล่าเรียนมีความเหมาะสม ระบบการจ่ายค่าเล่าเรียนมีความสะดวกรวมทั้งมีทางเลือกในการชำระเงินค่าเล่าเรียนหลายวิธี ด้านอาคารสถานที่ เช่น มีที่จอดรถกว้างขวางสะดวกสบาย มีสภาพแวดล้อมที่ดี สถานที่ตั้งของสถาบันการศึกษามีความสะดวกสบายในการเดินทาง มีรถประจำทางผ่าน ด้านได้รับอิทธิพลจากการชักจูงจากบุคคลอื่นและสื่อ เช่น ได้รับคำชี้แนะจากเพื่อน ๆ หรืออาจารย์ที่เคยสอนมา ญาติพี่น้องหรือคู่สมรสให้การสนับสนุน ตลอดจนได้รับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์วิทยุโทรทัศน์ เป็นต้น และด้านการเป็นสาขาที่ตรงกับความต้องการของสังคมเนื่องจากนิสิตส่วนใหญ่ก่อนที่จะตัดสินใจเข้าศึกษาต่อนั้นต้องมีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความต้องการของตลาดแรงงานและสอดคล้องกับ ขวัญชัย สอนศิริ (2551) ได้ศึกษาแรงจูงใจของนักศึกษาในการเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเจ้าพระยา จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ระดับแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเจ้าพระยา จังหวัดนครสวรรค์ นักศึกษาส่วนใหญ่มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีอยู่ในระดับมาก

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ องค์ประกอบด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดเท่ากับ 0.929 องค์ประกอบด้านหลักสูตร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.928 องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมและการบริการ เท่ากับ 0.909 องค์ประกอบด้านอาจารย์ผู้สอน เท่ากับ 0.900 องค์ประกอบด้านการประชาสัมพันธ์และค่านิยม เท่ากับ

0.845 และองค์ประกอบด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน เท่ากับ 0.837 ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามเป็นมหาวิทยาลัยเก่าแก่มีชื่อเสียงและเปิดสอนมานานกว่า 90 ปี มีความเป็นเลิศทางวิชาการซึ่งเป็นภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยอันจะช่วยให้เกิดการจดจำการบอกถึงลักษณะเด่นของมหาวิทยาลัย รวมทั้งก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในเมื่อได้เข้ามาและสำเร็จการศึกษาออกไป อีกทั้งยังเป็นมหาวิทยาลัยที่สามารถผลิตบัณฑิตให้เป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการ โดยมหาวิทยาลัยมีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายสาขาวิชาเป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงาน มีความโดดเด่นด้านการปฏิบัติเนื่องจากมหาวิทยาลัยได้มีการนำเทคโนโลยีเครื่องมืออุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัยมาใช้ในห้องเรียนในภาคบรรยาย มีชั่วโมงของการปฏิบัติการในห้องปฏิบัติการสำหรับภาคการปฏิบัติ นักศึกษาสามารถเรียนรู้การใช้งานอุปกรณ์และเครื่องมือซึ่งเอื้อต่อการเรียนการสอนให้ลุล่วงไปด้วยดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Cubillo, Sanchez and Cervino (2006) ที่พบว่า ภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กรมีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยนั้น ๆ และคุณภาพของสถาบัน ชื่อเสียงของสถาบันมีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถาบันแห่งนั้น (Chen and Zimitai, 2006) และสอดคล้องกับ พวงรัตน์ บำรุงพันธ์ (2550) พบว่า นิสิตรับรู้ว่ามีชื่อเสียง เป็นแรงจูงใจให้นิสิตมีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อ ทั้งนี้เพราะนิสิตรับรู้ถึงชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ด้านชื่อเสียงในความเข้มข้นทางวิชาการ ความประพฤติที่เหมาะสมของอาจารย์ การมีสวัสดิการที่ดีและการหางานทำได้อย่างรวดเร็วเมื่อสำเร็จการศึกษาจากสถาบันแห่งนี้ ซึ่งเป็นสิ่งสะท้อนถึงความสำเร็จในการผลิตบัณฑิตออกสู่สังคมทำให้นิสิตมีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อ ในด้านหลักสูตรมหาวิทยาลัยมีหลักสูตรที่เมื่อเรียนจบแล้วสามารถสามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นและประกอบอาชีพได้ สอดคล้อง

กับ ทรวงธรรม วีระกุล และคณะ (2554) ที่ศึกษา ลำดับความสำคัญเปรียบเทียบความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยเลือกเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยทักษิณจากนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยทักษิณ ปีการศึกษา 2553 พบว่า ลำดับความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยทักษิณจากปัจจัยทั้ง 7 ปัจจัย ด้านหลักสูตรเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด ด้านอาจารย์ผู้สอน คณาจารย์ที่สอนเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญตรงกับสาขาที่สอน อีกทั้งยังมีชื่อเสียงและประสบการณ์ และมีคุณวุฒิด้านวิชาการ สอดคล้องกับพิมพ์พร ธรรมวิหารคุณ (2552) ที่ได้ศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม พบว่า ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาบัญชี คือ ครูอาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนมีความรู้ความสามารถทางวิชาการสูง มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ได้ดี ในด้านสภาพแวดล้อมและการบริการ มีการจัดสภาพแวดล้อมโดยรอบมหาวิทยาลัยให้มีบรรยากาศที่ร่มรื่นเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน มีการบริการด้านแหล่งเงินทุนสนับสนุนการศึกษาของสถาบัน เช่น กองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) และทุนอื่น ๆ เหมาะสมสำหรับนักศึกษาที่ต้องการเรียนแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ เป็นการเปิดโอกาสทางการศึกษาให้กับผู้ที่ต้องการศึกษามากขึ้น สอดคล้องกับธนาชัยวัฒน์ เดชาสินธ์เจริญ (2549) พบว่า ปัจจัยด้านเงินทุนการศึกษาเป็นแรงจูงใจในการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร เช่น มีทุนสนับสนุนจากครอบครัว ทุนสนับสนุนจากหน่วยงาน จากการกู้ยืม ในด้านการประชาสัมพันธ์และค่านิยม เป็นการได้รับข้อมูลข่าวสารการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ วารสาร/แผ่นพับ/จดหมายแนะนำที่ส่งไปยังโรงเรียน การลงพื้นที่แนะนำการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของนเรนทร์ แก้วใหญ่ (2555) พบว่า ปัจจัยด้าน

การประชาสัมพันธ์ เป็นแรงจูงใจกาย นอกที่เป็นปัจจัยที่สำคัญของการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก ในด้านความเชื่อและค่านิยมนั้น ความเชื่อหรือค่านิยมในตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครอง เพื่อน รุ่นพี่ ญาติสนิทหรือคนรู้จักแนะนำให้เข้าศึกษารวมไปถึงอาจารย์ในสถานศึกษาเดิมแนะนำให้เข้าศึกษา ครูประจำชั้นและครูแนะแนวเป็นอีกแรงจูงใจหนึ่งที่มีผลต่อการเลือกเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของจิราลักษณ์ ฤทธิเดชโยธิน (2544) พบว่า การรับรู้ข่าวสารทางการศึกษาของนักเรียนและผู้ปกครอง การแนะแนวของครู เจตคติต่อการเรียน ค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน มีอุปกรณ์เครื่องมือเทคโนโลยีที่ทันสมัยมีห้องเรียนพร้อมใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษาที่ทันสมัย มีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ให้นักศึกษาได้ใช้จริงและเพียงพอ มีห้องสมุดที่มีเอกสารตำราหนังสือสารสนเทศและระบบสืบค้นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัยเพียงพอสำหรับสืบค้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณศรี สมบูรณ์ (2552) พบว่า ปัจจัยทางด้านอุปกรณ์การเรียนการสอนและเทคโนโลยีมีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ จำนวนห้องเรียนเพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา การติดตั้งเครื่องปรับอากาศ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย ห้องปฏิบัติการทางการศึกษาที่เพียงพอ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่าแรงจูงใจในด้านหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ผู้บริหารควรมีการกำหนดนโยบายในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมใน

ปัจจุบัน และพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับตลาดแรงงานมากขึ้น

1.2 องค์ประกอบภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมทางการศึกษา มีป้ายโฆษณา แผ่นพับใบปลิวและมีการออกพื้นที่เพื่อการประชาสัมพันธ์ให้มีความน่าสนใจ ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนพัฒนาการเรียนการสอนให้มีความทันสมัย ผลิตภัณฑ์ออกมาตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานให้มากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีโดยจำแนกตามองค์ประกอบอื่น

2.2 จากการวิจัยในครั้งนี้ศึกษาเฉพาะระดับปริญญาตรี ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาองค์ประกอบแรงจูงใจในการเลือกเรียนทั้งในระดับปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอก ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์ในการนำผลการวิจัยไปใช้ในการหาแนวทางในการสร้างแรงจูงใจให้เหมาะสมกับนักศึกษาในแต่ละระดับการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญชัย สอนศิริ. (2551). แรงจูงใจของนักศึกษาในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัย
เจ้าพระยา จังหวัดนครสวรรค์. มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา.
- จิราลักษณ์ ฤทธิเดชโยธิน. (2544). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1. วิทยานิพนธ์ ก.ศ.ม. ชลบุรี :
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จำรูญ เทียมธรรม. (2546). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทิพย์วรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา. (2526). “เรียนเพื่ออะไร”. วิทยาสาร. 4(2) : 32-35 ; ตุลาคม-ธันวาคม.
- ธนาชัยวัฒน์ เดชาสินทร์เจริญ. (2549). ความต้องการที่จะศึกษาต่อในระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัย
เอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.บ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- นเรนทร์ แก้วใหญ่. (2555). การวิเคราะห์ปัจจัยจูงใจในการเลือกศึกษาต่อของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี
วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปฐม นิคมานนท์. (2528). ผู้ใหญ่เรียนรู้อย่างไร. วารสารการศึกษานอกโรงเรียน, 164 : 27 ; 9 ตุลาคม -
พฤศจิกายน 2534. การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพฯ : ทิพย์อักษร.
- พิมพ์พร ธรรมวิহারคุณ. (2552). ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาการบัญชี หลักสูตรบริหารธุรกิจ
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ราชภัฏจันทรเกษม.
- พวงรัตน์ บำรุงพันธ์. (2550). องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อวิชาเอกและแนว
ของนิสิตระดับปริญญาตรีวิชาเอกการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พจน์ สะเพียรชัย. (2542). “การศึกษากับการพัฒนาเยาวชน,” วารสารการศึกษาแห่งชาติ, 17(2) : 7-35; พฤศจิกายน.
วันวิสาข์ แก้วสมบุญ. เหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา. ได้มาจาก www.tsu.ac.th/grad/report_files/06044949200949.doc
- ทรงธรรม ชีระกุล และคณะ. (2553). ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของ
มหาวิทยาลัยทักษิณ. สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2553). ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 4.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อรุณศรี สมบูรณ์. (2552). ทศนคติในการเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักเรียนโรงเรียนโปลีเทคนิค
ลานนา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. ปัญหาพิเศษ บธ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- Chen, C. H. and Zimitai, C. (2006). Understanding Taiwanese Students' Decision-Making Factors
Regarding Australian International Higher Education. *International Journal of Educational
Management* 20(2) : 91-100.
- Cubillo, J. M., Sanchez, J., and Cervino, J. (2006). International Student's Decision-Making Process.
International Journal of Educational Management 20(2) : 101-115.